

grinevich-perehodimo-vid-shkoli-v-yakiy-tilki-napihayut-znannyami-ta-vidtvoryuyut-yih-do-shkoli-kompetentnostey-252819_.html (дата звернення: 24.05.2019). – Назва з екрану.

5. *Asunta T.* Developments in Teacher Education in Finland: In-service Education and Training [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pef.uni-lj.si/bologna/dokumenti/posvet-asunta.pdf> (дата звернення: 24.05.2019). – Назва з екрану.

Катерина Горда

ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ В ШКОЛІ – УСПІШНИЙ ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Курс на оновлення системи освіти в Україні, який розпочався 2018-го року фундаментальною програмою Нової української школи, продовжує свій поступальний рух. Сьогодні все частіше виникає потреба говорити про персоналізацію навчання, адже концепція НУШ передбачає впровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти. Ми вважаємо, що для виховання успішної та всебічно розвиненої особистості потрібно розширити мережу профільних шкіл, адже звичайний загальноосвітній навчальний заклад не пропонує учням функції вільного вибору дисциплін.

Сьогодні випускник середньої школи повинен мати ґрунтовні знання як з природничих, так і з гуманітарних наук. Але на практиці це виглядає інакше: у 10-11 класах вивчаються близько 20-ти предметів, які мають абсолютно діаметрально протилежне значення та вагу для кожного старшокласника [2]. Через це виникає певний закономірний дисонанс: діти не можуть мати однакові здібності, тому часто навіть претенденти на медаль не в змозі повною мірою осягнути весь необхідний навчальний матеріал. Таким чином, у даній статті ми ставимо собі за *мету* дослідити засади профільного навчання в Україні та перспективи його розвитку.

Звернімося до термінології: *профільне навчання* – це вид диференційованого навчання, який передбачає врахування освітніх потреб, нахилів і здібностей учнів та створення умов для навчання старшокласників відповідно до їхнього професійного самовизначення, що забезпечується за рахунок змін у цілях, змісті, структурі та організації навчального процесу [1].

Структура профільного навчання являє собою поділ на окремі напрями: *суспільно-гуманітарний, філологічний, художньо-естетичний, природничо-математичний, технологічний, спортивний* [6]. Із цих напрямів виокремлюються окремі напрямки, які передбачають навчання, що буде спрямовано безпосередньо на формування компетентностей (наприклад: спілкування іноземними мовами, обізнаність у сфері культури) для успішного застосування їх у майбутньому професійному житті.

Один із педагогів-новаторів ХХ століття Василь Сухомлинський говорив: «*Щоб дитина була палко зацікавлена навчанням, їй необхідне багате, різноманітне, привабливе, інтелектуальне життя*» [5, с. 427]. Виходячи з цієї думки, можна стверджувати, що профільна школа сучасності повинна ґрунтуватися на таких *засадах*:

- розробити відповідні умови для творчого та особистісного розвитку, спираючись при цьому на природні здібності дитини та її вибір свого професійного шляху;
- створення функції самостійного формування індивідуального плану навчання із можливістю вільного вибору предметів;
- оптимізація кількості годин, проведених учнями в школі, для того, щоб діти мали час на відвідування позашкільних навчальних закладів;
- створення індивідуального навчального напрямку, для прикладу: половина навчального часу потрібна для опанування обов'язкових дисциплін, а інші 50 % потрібні для індивідуальної траєкторії кожного учня (30 % – вивчення індивідуально обраних

предметів із обов'язкового навчального напрямку для ґрунтовної підготовки до ЗНО; 20 % – опанування мистецтва, технології, музики тощо, спрямоване на всебічний розвиток особистості) [3].

Ми твердо переконані в тому, що сучасна освіта повинна стати тим соціальним інститутом, який може і повинен надавати різновекторні освітні послуги для того, щоб у майбутньому ми мали особистостей, які будуть компетентними в багатьох сферах життя і будуватимуть суспільство небайдужих креативних людей. Для досягнення цієї мети школа повинна активно співпрацювати із ЗВО, адже саме в загальноосвітньому навчальному закладі майбутній студент формується як особистість. У школі потрібно використовувати диференційний підхід з обов'язковими елементами індивідуального навчання (про що зазначалося вище). Саме цей підхід дасть можливість учневі обрати власний професійний шлях, а допомогти у цьому йому зможуть педагоги та психологи, що на науковій основі визначать, у якій сфері діяльності дитина матиме успіх.

У свою чергу ЗВО повинні продовжити допомагати та стимулювати колишніх школярів до самоосвіти та саморозвитку, створюючи при цьому можливість формувати більш функціональний індивідуальний план, ніж у школі, але спрямовуючи студентів до практичного застосування набутих знань.

Варто розуміти також те, що метою профільного навчання є не підготовка до конкретної професії чи спеціальності, а створення умов для повноцінної загальної освіти відповідно до індивідуальних потреб і можливостей учнів, професійного самовизначення і забезпечення готовності переходу до професійного навчання в системі неперервної освіти.

Основними перевагами профільної освіти над академічною є те, що вона: створює основи неперервної професійної підготовки школярів; є чинником самовизначення і підготовки до здобування професії; залучає молодь до початкової науково-дослідницької діяльності [4].

Також варто наголосити на тому, що зараз в Україні ми ще досі маємо проблему «віддаленості» школи від закладу вищої освіти. Для того, щоб усунути її, середня та вища школа повинні працювати за принципом кооперативного навчання: разом допомагати старшокласникам із науковими дослідженнями, якими вони займаються; залучати викладачів вишів до викладання профільних предметів у школі час від часу; сприяти розвитку обдарованих дітей; розробляти спецкурси, пов'язані із виконанням практикумів.

Спираючись на вищезазначене, ми дійшли до ряду висновків:

- профільна школа сьогодні – це правильний шлях до успішного впровадження персоналізованого навчання;
- формування компетентностей буде сприяти навчанню протягом усього життя;
- індивідуалізація освітнього процесу створить необхідні умови для саморозвитку, самовиховання, а також для самоконтролю, тобто навчання стане не обов'язком, а нагальною потребою кожного учня;
- практичне застосування отриманих знань допоможе дітям установити для себе причинно-наслідковий зв'язок між новим та попереднім матеріалом;
- навчання в сучасній школі буде спрямоване на активну соціалізацію особистості, яка буде підготовленою до реального життя у суспільстві й не боїтиметься брати на себе відповідальність та вирішувати нагальні проблеми;
- обов'язкове введення змістовних завдань, які прищеплюють розуміння учнями важливості своєї роботи, і отримання реального результату є тим містком, що поєднує навчання в школі зі справжнім життям;
- свідоме уникання пасивного споживання інформації учнями є тим засобом, що вирішить проблему нецікавого та нудного навчання;

- самостійність та вільний вибір свого професійного майбутнього покращить рівень адаптації учня під час першого року навчання в університеті;
- персоналізація освітнього процесу вирішить проблему репетиторів та зробить школу тим соціальним інститутом, який підготує дитину не лише до ЗНО, а що більш важливо: до реального життя.

Список використаної літератури

1. Буйдіна О.О. Профільне навчання як модель зовнішньої диференціації в освіті: реалії та перспективи / О.О. Буйдіна // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія : Педагогіка і психологія: зб. статей. – Ялта : РВВ КГУ, 2014. – Вип. 44. – Ч. 2. – С. 52–59.
2. Навчальні програми для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (дата звернення: 20.09.2019). – Назва з екрану.
3. Нова профільна школа – і для фізиків, і для ліриків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uhp.org.ua/nova-profilna-shkola-i-dlya-fizykov-i-dlya-lirykiv/> (дата звернення: 20.09.2019). – Назва з екрану.
4. Співпраця в системі “школа – ВНЗ” як необхідна умова неперервної освіти / Л. Липова, М. Войцехівський, В. Малишев, П. Замаскіна // Шлях освіти. – 2010. – № 2. – С. 27–31.
5. Сухомлинський В.О. Вибр. тв. : У 5-ти т. / В.О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1976.
6. Що таке профільна освіта? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://proforientator.com.ua/ua/vopros-otvet-o-proforientatsii> (дата звернення: 20.09.2019). – Назва з екрану.

Оксана Даниско

ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Упродовж останнього десятиліття в освітній сфері спостерігається впровадження інноваційних інформаційних технологій в умовах диджиталізації процесів виробництва. Сучасне освітнє середовище провідних закладів вищої освіти збагачується нововведеннями, що спрямовані на оптимізувати процесів професійної підготовки майбутніх фахівців, формування умінь та навичок, необхідні людині постіндустріальної доби. Їх активне використання визначає вектор розвитку освітніх систем нового покоління, спрямованих на активізацію самостійної навчальної та пізнавальної діяльності студентської молоді.

На виклики часу зростає кількість пропозицій щодо впровадження як он-лайн, так і змішаних (тих, що поєднують елементи електронного/дистанційного та очного навчання) академічних курсів. У той час, як використання цифрових технологій широко поширюється та зростає, цей процес є не завжди оптимізованим для ефективного змішаного навчання. Викладачам вищої школи бракує часу або організаційної чи технічної підтримки для реалізації інноваційних ідей. Особливої актуальності означене твердження набуває в контексті оцінювання академічних досягнень майбутніх фахівців в умовах змішаного навчання.

Оцінювання є важливим складником контролю освітнього процесу. Своєю чергою, контроль в навчанні є інструментом діагностики та моніторингу рівня сформованості знань, умінь та навичок студентів. Власне це є перевіркою ступеню засвоєння навчального матеріалу студентами, а отже, ефективності освітнього процесу, якості навчання.

Втілення в життя змішаного навчання передбачає збереження загальних принципів побудови освітнього процесу традиційного навчання. Водночас основна частина